

Попадич С.
магістрант II курсу спеціальності 106 Географія
Науковий керівник – доц. Кузишин А. В.

ТУРИСТИЧНІ МАРШРУТИ САКРАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ В РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Сьогодні туризм міцно увійшов в свідомість людей як потяг до відкриття чогось нового, пізнання невідомих країв, пам'яток природи, історії та культури, звичаїв та традицій різних регіонів. Одним з таких напрямків виступає релігійний туризм.

Саме релігійні об'єкти в силу своїх функціональних особливостей виступають елементами середовища, що є відмінними від традиційного середовища проживання. Храми, святі місця, монастирі можуть знаходитись в безпосередній близькості від місць проживання і можуть відігравати емоційно-сентиментальну роль, незалежно від частоти їх відвідуваності. Психологічно вони можуть сприйматися як буденні елементи. В релігійному туризмі поїздки у віддалені місцевості для поклоніння певним святиням, участь в культових діях або відвідування музеїв і виставок, будуть вважатись виїздом за межі традиційного середовища проживання та можуть переслідувати пізнавальну або паломницьку мету [1, с. 52].

Отже, варто погодитись з Т.Т. Христовим, що «релігійними туристами слід вважати людей, що виїжджають за межі традиційного середовища проживання на термін не більше року для відвідування святих місць і центрів релігій» [2, с. 9]. А звідси, релігійний туризм – вид діяльності, пов'язаний з наданням послуг і задоволення потреб туристів, направлених до святих місць і релігійних центрів, що знаходяться за межами звичайного середовища проживання [2, с. 9].

Традиційно в релігійному туризмі прийнято виділяти два напрямки – паломницький туризм та релігійний туризм екскурсійного спрямування. Водночас можуть створюватись умови для одночасного запровадження обох видів релігійного туризму.

Християнське паломництво зародилося в IV ст., коли після кількох віків кривавих гонінь християнство стало не тільки дозволеною, а й офіційною, державною релігією і римський імператор-християнин Костянтин Великий підняв із небуття місто Єрусалим, спалюваний язичниками.

Християни не були винахідниками паломницької традиції. Вони успадкували її від юдаїзму, де існував священний звичай відвідувати на свято Пасхи Єрусалимський храм – найбільшу святиню юдеїв.

Певною віхою в історії християнського паломництва стало VIII ст., коли назріла потреба богословського обґрунтування побожного ставлення до реліквій, ікон і святих місць. Тим більше, що в Церкві Христовій виникла ціла течія противників шанобливого ставлення до святинь, які вважали такі вияви побожності ідолопоклонством. Тоді й відбувся Сьомий Вселенський церковний собор, учасники якого засудили іконоборство як ересь і сформулювали один із найголовніших догматів Церкви: святі місця, як і святі ікони, є образами, що в таїнственный спосіб єднають нас із Першообразом – Христом, а тому заслуговують на вшанування й поклоніння (у значенні здійснення перед ними поклону як жесту шанобливого ставлення). Причому вшанування й поклоніння належать Особі, яка зображена на іконі чи з якою пов'язана певна реліквія або місце, а не самому зображенню чи місцю. З того часу реліквії, ікони й святі місця, як видимі знаки Божої присутності, стали центральними в церковній традиції боговшанування [4].

Паломницький туризм виступає різновидом релігійного туризму у формі певної сукупності поїздок представників різних релігій з паломницькою метою. Водночас паломництво можна визначати як подорожі людей для поклоніння святим місцям. Мотивація здійснення паломницьких подорожей може бути різною – бажання зцілення від фізичних та душевних хвороб, бажання помолитись за рідних та близьких, набратись сил, отримати благословення на початок якоїсь відповідальної справи (будівництво, навчання, одруження тощо). Паломництво може бути викликано прагненням висловлення вищим силам вдячності за блага, проявити відданість вірі, набути змісту буття.

Паломництво передбачає певне відношення людини до оточуючої дійсності. Паломники здебільшого дуже релігійні люди з сформованою системою цінностей. Психологічно вони готові тимчасово відступитись від звичного способу життя: кола спілкування, задоволення деяких потреб, обмеження в харчуванні для досягнення своїх духовних та моральних цілей. Ідея паломництва передбачає дії в умовах певних труднощів, добровільне взяття на себе зобов'язань жити в цих умовах. Це символізує готовність людини пожертвувати часом і матеріальними здобутками в ім'я духовного.

Найбільша кількість святинь на території Рівненщини належить православним християнам, що зумовлено історичними особливостями розвитку краю. Так на території області знаходиться 15 монастирів, які є об'єктами паломництва.

Відвідування монастирських комплексів покладено в основу пропонованого нами паломницького маршруту: «Монастирями

південної Рівненщини». Тривалість маршруту – 3 дні. Пункти маршруту: 1) Свято-Троїцький жіночий монастир в м. Корець (Ставропігійний); 2) Свято-Покровський Гощанський жіночий монастир; 3) Свято-Миколаївський Городоцький жіночий монастир; 4) джерело Святого Миколая; 5) Свято-Троїцький Дерманський жіночий монастир; 6) Свято-Троїцький Межиріцький чоловічий монастир.

Програма маршруту:

День 1. Від'їзд з м. Рівне о 6:00 год. Ранкове богослужіння в Свято-Троїцькому монастирі міста Корець. Сніданок. Екскурсія монастирем. Обід. Відправлення до Гощанського Свято-Покровського монастиря. Вечірнє богослужіння в монастирі. Від'їзд до Рівного на ночівлю. Вечеря.

День 2. Ранкове богослужіння в Свято-Миколаївському Городоцькому монастирі. Сніданок. Від'їзд до джерела Святого Миколая, а далі до Свято-Троїцького Дерманського жіночого монастиря. Обід. Екскурсія монастирем. Вечірнє богослужіння. Вечеря. Ночівля в монастирі.

День 3. Ранкове богослужіння в Межиріцькому Свято-Троїцькому монастирі. Сніданок. Екскурсія монастирем. Повернення до м. Рівне.

Наведені приклади сакральних турів можна розширити, включити до складу інших тематичних (наприклад, пізнавальних) маршрутів. Водночас використати пункти відвідування (сакральні об'єкти тощо) у складі маршрутів за метою призначення враховуючи попит на туристичний продукт та побажання туристів.

Вважаємо, що Рівненщина має високий сакрально-туристський потенціал. У регіоні є усі можливості для функціонування туристичних маршрутів сакрального характеру, передусім, з релігійно-духовними мотивами, а також з пізнавальною метою, задля реалізації культурно-освітніх й рекреаційних потреб.

Найбільші перспективи для розвитку сакрально-туристичної мережі маршрутів вбачаємо, на основі уже діючих монастирських комплексів; окремих святинь з високою атрактивністю (ікона, джерело тощо); історичних поселень регіону приурочених до певних подій на релігійну тематику.

Список використаних джерел

1. Кузишин А.В. Геопросторові особливості видового складу релігійного туризму в Тернопільській області // Вісник наукових досліджень. Серія: Туризм. Випуск 1. – Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ Галицького інституту імені В'ячеслава Чорновола, 2006. – С. 52-56.
2. Солюк В.Й. Аналіз ресурсної бази об'єктів греко-католицизму для розвитку сакрального туризму в Західноукраїнських областях // Магістр.2016. Випуск 14. С. 35-38.
3. Христов Т.Т. Религиозный туризм: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. Заведений. – М.: "Академия", 2005. – 288 с.